

SEK

agabb bett-
loj. Allást-
detések díja
350 lot, elő-

atu butorozott
telember lakó-
ok orth. ellá-
elsejére. —
sz,

pony állandó-
sküvökre, ke-
bankettre elő-
ogad. Weisz,
Simireou 6.
Kelemez-u.)

אך זוכים
ועלכסם פר
שרב אונד
כער און
נאמן תיה ור
אום אונד
פאן דיא
נעדאלט
לויט פערראיי
רעססע
Imare. 2189

egy
eg,
t
arházában
Victoriei 5.
szerkezet-
ösen eladó

k
Jenő
szó telepa
2.

epek
Arthur
ve-ér-
áteadá
onáz u.
viratok:
átogatás.
ma refa-
simbolia

wj
3.

szakszövetség és ki-
adóhivatal:
Budapest, St. Baron
utca, 16 (Brassai-utca) 16
Telefon:
Szak- és kiadóhivatal
577, 228 és 1947
Egy szám ára pályaudva-
ra 155 Ft
Külföldön —

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK
Romániában
Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 110
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
tav-ként 10 lejjei drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — 40—
Egy szám — — — —

december 22 Szerda

283 szam

5687 Tévét 17

A vád alá helyezett prologus

„Mietött a bál megkezdődött, egy zsidó beszédet tartott, amelyben felszólította a zsidóságot, hogy szervezkedjék a barbár és elnyomó románság ellen”. Ezekkel a szavakkal vezeti be az „Universul”, hazánk legnagyobb napilapja a szombatesteri bál-botrányról írott tudósítását. A kormány kolozsvári lapja is hasonló tudósítást közölt tegnapi. Minthogy a kérdéses bálon az egyetlen beszédet dr. Marton Ernő tartotta prologus formájában és rajta kívül egyetlen felszólalás sem hangzott el, szükségesnek tartjuk dr. Marton beszédét szóról-szóra közreadni. A vád alá helyezett prologust a vizsgálat megkönnyítése céljából ezennel az ügyészségnek is rendelkezésére bocsátjuk.

Amikor először mondták nekem, hogy árvák bálja van készülöben, valahol a tudatom alján egy halk hang szólalt meg, vajjon nem frivol ellentmondás ez a két szó egymás mellett: „Árvák bálja.” Mert azzal az első pillanatban tisztán voltam, hogy ezen a bálon nem az árvák fognak táncolni. Tudtam biztosan, hogy a mi árváinknak, az Árvagondozó nemese tevékenysége ellenére már még koránt sem olyan jó dolguk, hogy bálozni volna kedvük. Tudtam, hogy az árvák és elhagyott zsidó gyermekek száza várják a társadalom segítő kezét s erre gondolván, legalább is különösnek éreztem, hogy mi épen ezt a nyomort házánáljuk feljogosítva táncolásra, vigadozásra. Már azon a ponton voltam, hogy elhárítom magamtól a megfizetendő felhívást, hogy a mai estély műsorát néhány szóval bevezessem, amikor eszembe jutott egy régi legerda a táncról, annak hatásairól és arról, hogy lehet néha a tánc is Istennek tetsző cselekedet.

A nagy rabbi Bal Schemről mesélik, hogy egy alkalommal tanítványai körében ült és el volt merülve a szent Kabbala tanulmányozásába. Mély csend tette meg a beth hamidrast és a tanítványok lélekzetviszafojtva lesték a nagy rabbi szavát. De a mester lelke valahol fent a magas szférákban kalandozott. Egyszerre azonban Bal Schem felemelte fejét és minden ok nélkül hangosan felkacagott. A tanítványok megdöbbenve néztek rá, de egyikük sem mert megkérdezni a hirtelen támadt jókedv okát. Nem is volt idő rá, mert a következő pillanatban a rabbi ismét elmerült a szent tudományokba. Ismét mély csend. Néhány perccel később Bal Schem újra felnevetett a könyvből és ismét egy nagyot kacagott. Aztán rövid idő múlva harmadszor is hangosan kacagás hagyta el a rabbi ajkát.

A tanítványok között volt a jámbor életű rabbi Wolf, akiről köztudomású volt, hogy Bal Schem különösképen kedveli. A tanítványok őt kérték fel, kérdeznék meg a mestert a háromszoros kacagás oka felől. Másnap reggel rabbi Wolf csakugyan megkérdezte Bal Schemet, de az nem válaszolt, hanem megparancsolta a tanítványoknak, fogják be a székét, mert mindjárt indulnak. A tanítványok engedelmessékedtek a parancsra, bár nem tudták, hová akar utazni a rabbi. Felültek a szekérre és utaztak amerre Bal Schem az irányt mutatta. Egész nap döcögött velük a szekér, falvak és városok maradtak mögöttük és Bal Schem hallgatva ült a szekéren s csak intett, hogy hajtsanak tovább. Végre estefelé egy kisiny faluba értek, ahol a rabbi parancsot adott, hogy a vendégfogadó előtt álljanak meg. A zsidó vendéglős, aki ismerte a nagy rab-

bit, nem tudta mire vólni a nagy megfizetést, hogy Bal Schem ilyen szokatlan időben megszál nála. Néhány perc múlva öszszesereglettek a korosmában a hitközség tekintélyes tagjai, hogy láthassák a nagy caddikot. Bal Schem senkihez nem szólt egy szót, hanem elrendelte, mondják el az esti imádságot. Az ima befejezése után annak a kíváncságnak adott kifejezést, hogy hozzák elébe Szendert, a vízfordót. Mindenki szörnyen meglepődött, mit akarhat Bal Schem Szendertől, a vízfordótól. Hamarosan szétszaladtak a községben, hogy megkeressék a vízfordót. Csakhamar rá is akadtak, éppen hazatérőben volt a kannával. Amikor megtudta, hogy a szent Caddik hívatta őt, roppant izgalom vett rajta erőt, mert nem tudta, milyen érdem, vagy milyen büni miatt őhajt beszélni vele Bal Schem. Éppen vele, aki a legutdatlanabb az egész községben. Öszszeszerülő szívvel lépte át a vendéglős kúszóbét. De alighogy belépett, Bal Schem felkelt a helyéről, mosolygó arccal elébe ment, kezét nyújtott neki és így szólott:

— Nagyon kérek, reb Szender, meséld el nekem, mit csináltál tegnap este? De kérek, ne titkoljál el semmit.

Szender remegő hangon szólalt meg: — Nász rabbi, én egy titatlan, igavonó ember vagyok, aki reggeltől estig nem teszék mást, csak a vizet hordom. Míg mások a bethamidráshoz ülnek és a szent könyveket tanulják, addig én a hordom a vizet, hogy legyen mit enni adjak gyermekeimnek. Nem tudom, mit követhettem el és mit akarsz tudni és ezért mindent el fogok mondani neked, amit tegnap este csináltam.

— Tegnap este már befejeztem munkámat és éppen hazafelé indultam, amikor az egyik kis házból hangos gyereksírás hallottam. Vesszélj béres házból jött a sírás, aki néhány héttel ezelőtt halt meg. Bementem a házba. Az özvegy betegen fektett az ágyban s a gyermekek sirtak körülötte. Eheseek voltak. A tarisznyámban volt egy kis kenyér, azt odaadtam nekik, a gyerekek azonban tovább sirtak. Erre egy mesét kezdtem mondani nekik, a csodálatos királyfiról. De a gyerekek tovább sirtak. Erre elkezdtem táncolni. Alighogy belefogtam a táncba, a gyerekek abbahagyták a sírást, belémkapaszkodtak és hangosan elkezdtek kacagni. Így táncoltam velük háromszor egymásután, amíg elfáradtak és szép sorjában elaludtak. Ezt csináltam tegnap este, nagy rabbi és semmi

Anglia a Rajna-vidék kiűrtését Stresemann külügyministerségétől teszi függővé

Stresemann a béke garanciáját az általános leszerelésben látja

(London, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Observer” című nagy angol lap a genfi eseményekkel foglalkozva azt írja, hogy a Rajna-vidék kiűrtéséről a jövő évben is csak akkor lehet szó, ha Stresemann megtartja a külügyi tárcát. Az angol lap megállapítja, hogy a német pártok a válság felidézésében nem tettek tanúságot nagy politikai látókörrel.

Berlin, december 21. Stresemann külügyminiszter tegnap nagy beszédet tartott a hamburgi városban, amelyben nagy vonásból beszámolt a Németországgal kapcsolatos külpolitikai eseményekről.

— Megelégedéssel állapíthatom meg — jelentette ki beszédében, hogy a német birodalom külpolitikája erős gyökereket vert a német politikával szemben eleinte visszautasított álláspontot elfoglaló külföldi körökben is.

Gondolja meg ésne dobja ki pénzét hiábavaló árukra. A karácsonyi díszművásárban — Főter 26. Róza Royal-drogeria mellett szebbnél-szebb áruk nagy vála ztékban és olcsón áru-ittatnak.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándéktárgyak mélyen lezállított árakban

Dunky & Beer ékszerüzletében Cluj, Piaja Unirii 29.

egyebet. Ha bünt követtem el, büntess meg engem.

Bal Schem, aki mosolyogva hallgatta végig az egész történetet, most megszólalt: — Nem bönöztél reb Szender a táncoddal, sőt ellenkezőleg, Istennek tetsző cselekedet volt a táncod. Mert árvák könnyeit változtadt át kacagássá a táncoddal s ezért nemcsak a (vilvilágon nyered el jutalmadat, de ezen a földön is gazdag leszel, hogy minél több árvakönnyet szárihass fel.

Majd a tanítványok felé fordult: — Amikor ez a jámbor ember tegnap táncolni kezdett s az árvák körülötte kacagtak, odafenn az égben az angyalok is táncra perdültek s a jóisten ajakán is megjelent egy mosoly. Háromszor egymásután láttam ezt a mosolygást az Isten száján és mindannyiszor én is elkacagtam magam. Most tehát tudják a háromszoros kacagás okát. Mert az ilyen jámbor cselekedetek, mint ennek az egyszerű embernek a tánc, fogják majd megváltani Jiszráél népet és az egész világot.

Hölgyeim és uraim, ha a nagy rabbi Bal Schem most megjelenne itt közöttünk, azt hiszem így szólna hozzánk:

— Táncoljatok gyermekeim, táncoljatok! Vannak alkalmak, amikor az Isten is szereti, ha az ő gyermekei vígan vannak. De ne feledkezetek meg, miért táncoltok ma itt. De j-j nektek, ha e tánc nyomán nem csendül kacagás az árvák ajakán. Mert akkor ez a tánc csak érzékek hiu játéka és ez a mulatság csak frivol kacérokodás az árvák könnyeivel. Így szólna Bal Schem és — igaza volna.

A német külpolitika a béke szolgálatával egyidejűleg szoktat az érdekeket is szolgálja, amelyhez a birodalom érdekében föltétlenül ragaszkodnia kell. Ebben a munkában még igen nehéz akadályok küszöndök le és visszakeresek, mint a multban, a jövőben sem maradhatnak le. Mindennek ellenére azonban megállapíthatjuk — folytatta Stresemann, — hogy utunk helyes és belpolitikánk ingadozása ellenére is külpolitikánk olyan szilárd irányt vett, mely a német túnyomó többségnek támogatására is építhet. Nem lehet azonban elhallgatni, hogy a népszövetségi egyenjogúsággal összeegyeztethetetlen dolog az, hogy az általános leszerelés kérdését mellőzzék és amíg egyesek állig föl vannak fegyverkezve, másokat egyoldaluan ellenőriznek. Ezen a helyzeten egyszer végre változtatni kell.

(Cluj-Kolozsvár, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton este újból megkezdődtek a Zsidó Nemzeti Szövetség kulturális osztálya által rendezett előadás sorozatok. Ezúttal egy jeles berlini vendég, B. Karpin, a cionista világszervezet kiküldöttje tartott nagyon érdekes előadást mindazokról a mozgalmakról és pártokról, amelyek a cionista mozgalom harminceves múltjában kialakultak.

A fővárosi telével objektum regisztrálása magatartás a természetesen sebb lépés véletlenül „C” jektivitással „Cv”-antul” itt adjuk:

Tegnap diákcsoport mébe, ahol tartotta baljúr sítsek ki kódtak a ter a sor a diák zótt, amely fajult s zme rendezése na

Az összes zsidó könyv közül, hír sa kör elnöke. butoraktár gyenge kato sikertelen vo zertak a Ne követelve a

Ujabbán a tüntető di dában menés Tobb letartó ják, hogy a reték-t mert és kiürítést

A „Cv” szemben hon közöl az „U” szik, kösös tudósításával. Vasárnap rendezett a

KARÁCSONYI

5

értékese
M
ka
FISC
Cluj,
K A

Karácsonyi rendkívüli árak.
Cérna fátyol Kuhnid harisnya párjalei 97
Erős, tarka női harisnya.. 37
Valódi selyemfényű női haris-
nya párja..... 87
Tartós férfi sockni párja.. 23
Selyem férfi sockni párja 73
Gyapjunői mellény, remek szí-
nek 327
Zsebkendők nagy választék-
ban 17
Ezen csoda olcsó árakból to-
vábbi 5% engedményt adok 6 pár
vételenfelül. Minden 777 lein
felüli vásárlásnál egy női ri-
dikült adok ingyen. „SIPOS”,
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8.

A cionizmus pártjai

B. Karpin előadása a Zs. N. Sz. kolozsvári csoportjának előadássorozatán

(Cluj-Kolozsvár, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton este újból megkezdődtek a Zsidó Nemzeti Szövetség kulturális osztálya által rendezett előadás sorozatok. Ezúttal egy jeles berlini vendég, B. Karpin, a cionista világszervezet kiküldöttje tartott nagyon érdekes előadást mindazokról a mozgalmakról és pártokról, amelyek a cionista mozgalom harminceves múltjában kialakultak.

Klalcionisták és a mizrahi

Az előadó történeti visszaillesztést vetett mindenekelőtt annak a nagy és programjában is átfogóbb jelentőségű pártnak, amelyet általában klalcionizmusnak neveznek. Kihangulyozott politikai párttá akkor alakult, amikor a cionizmus maga politikai célkitűzésekkel lépett fel. Azonban sokáig nem állhatott egyedül a párt, ez egészségtelen jelenség is lett volna. Nyomban a zászlóbontása után a konzervatív zsidóság megalakította a maga frakcióját, amit Herzl Tivadar is nagyon fontosnak tartott, mert hiszen általa vélte a mozgalomba behozni azokat a zsidó tömegeket, amelyek vallásiakban konzerváltak a zsidó nép ősi kultúráját és népiességét. Így jött létre a mizrahi.

Poale Cion

A keleti zsidóság tömegei azonban a nagyipar fejlődésével — különösen Oroszengyelországban — a gyárakban kerestek elhelyezkedést és a dolgok természeténél fogva a szocializmus felé sodródtak. Azonban népiességüket a nemzetközi munkaközösség ellenére sem veszítették el, úgy, hogy ők is benne maradtak a cionista táborban, ahol azonban mint Poale cionisták, külön frakcióba tömörültek. A Poale cionisták idővel differenciálódtak, amely főleg abból állott, hogy az egyik rész cionista-szocialista lett, a másik szocialista. A kettő között a különbség mindössze abból állt, hogy míg az egyik a cionizmust hangsúlyozta ki programjában, addig a másik a szociális lényegét domborította ki.

Radikálisok és revizionisták

Az előadó végül a cionista radikalizmust és revizionizmust ismertette. A radikálisok a 13-ik kongresszus alkalmával bontották zászlót és főként azzal lehet őket jellemezni, hogy a cionista politikának erősebb tempóját követelik. Jicchak Grünbaum és Stricker bécsi mérnök voltak ennek az irányynak a szószólói. A revizionisták — Jabotinszki pártja — tudvalevőleg helyteleníti a vezetőség mai politikáját, gyors és radikális földreformot követel, a palesztinai kincstári földek haladéktalan átadását a zsidó telepeseknek, az ipari védővámot, a zsidó légió felállítását, Transzjordánia bekebelezését, a bevándorlás forszírozását, a népszövetségi kölcsön, a palesztinai költségvetés főlöalegének zsidó gyarmatosítási és kulturális célokra való felhasználását.

A cionista mozgalomban újabban a Judenstaat problémája vetődött fel és pedig először a bécsi cionisták legutóbbi konferenciáján. A Herzl elgondolásában követelik a frakció radikális Palesztinában a zsidó állam megvalósítását, míg ezzel szemben mások a binacionaliz-

must akarják, vagyis a zsidó és arab testvéremzetek békés együttműködését. Az előadó ezután párhuzamot vont az egyes frakciók programjaitól között, kiemelve azokat a közös vonásokat, amelyeknek a történelem és fejlődés szempontjából van nagy szerepük a zsidóság életében.

A vita

A nagy tetszéssel fogadott beszédhez először dr. Hamburg József szólt hozzá, aki a Hitachdutban tömörültek programját fejtegette ki és kijelentette, hogy az erdélyi cionista-mozgalom felújítására szorul. E folyamat szempontjából legalkalmasabbnak találja, ha az ország-részi zsidóság a Hitachdutban tömörülne. Ez a párt felel meg leginkább az itteni zsidóság szellemi állapotának és gazdasági helyzetének.

Dr. Fischer József a mai központi cionista vezetőség politikájáról beszélt és főleg arra nézve vonultatott fel érveket, hogy minden mozgalomnak szüksége van az előbbrejutása

EZT A SZELVÉNYT A EAP BELSE-
JÉBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZE
TIZ SZÁZALÉKÁIG KÉSZPÉNZFIZE
TÉS GYANANT FOGADJÁK EL

Ez a szelvény érvényes Jan. 21-ig.

szempontjából a bíráló és ellenőrző ellenzékre. Az első kulturelőadás nagyszámu hallgatóság előtt ezzel véget ért. Karpin professzor megígérte, hogy Erdélyből való távozása előtt egy ízben még előadást fog tartani.

Franciaországból

kiutasítják az idegen munkásokat

A frankemelkedés miatt egyre-másra zárnak be a gyárak és az üzletek

(Páris, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A frank árfolyamának nagymértékű javulása következtében egymásután következnek az üzlet- és gyárbezárások. A munkaügyi minisztériumban arra kérték a kormányt, hogy a jövőben Franciaországban csak belföldi munkások dolgozhassanak és a külföldi munkások tartózkodási engedélyét a határidő lejártával ne hosszabbítsák meg. A francia lapok követelik, hogy a frank emelkedését akadályozzák meg, mert különben elpusztul a francia közgazdasági élet. Ajánlják, hogy a kormány haladéktalanul folyósítson nagyobb előleget, vagy mielőbb vegyenek fel új kincstári kölcsönt, hogy az ország kikerüljön a válságos helyzetből.

Sepsiszentgyörgy világvárosokkal versenyez az öngyilkosságok terén

Riport a nagy tragédiák kis erdélyi városáról

(Szt.-Gheorgha-Sepsiszentgyörgy, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ezer a székesföldi városokra igazán ráillik a minden kis városra alkalmazott tréfa, mely szól ama bölcs előljárásról, mely egy táblát tett ki a községhez kapujába, lokálpatriotizmusban gyökeröző tekintélye emelése céljából, a következő szöveggel: „Ez a falu — város.”

Sepsiszentgyörgy immár rászolgált arra, hogy kiemelkedjék a szürke ismeretlenségéből, kiérdemelte, hogy beszéltesen magáról. Az utóbbi hetekben az öngyilkosságok sorozata történt, fiatal életek ástak sirt önmaguknak, tragikus és komikumba fulladt öngyilkossági kísérletek váltakoztak olyan mértékben, melyek a nagyvárosok ilyenemű statisztikáját is megsegyenítik.

A riporter riadtan áll meg az állomásépület előtti kusza nagy térségen. Fejében még a vicinális unott zakatolása zug, lelkében benne ég a szenzáció vágyakozása, gondolatában végigvonul előtte katonás rendben egy sápadt sereg, az öngyilkosok sora. Egy, kettő, három... A következő pillanatban már harsány hangon kínálta magát két autóbusz, mely hivatalosan az újonnan érkezett idegent egy kilométeres gyaloglás fáradsámsától megímélni. A benszülött amugy is gyalog jár...

Kisérőnk az első fordulatnál az Olt hidjára mutat. Impozáns vaselkomány. Innen akart salto mortale-t ugrani egy életűt asszony. Ugy, amint azt a nagyvárosokból hallotta. Felmászott a híd garandázatára, úgy kellett onnan lehozni. Egyebekben a víz nagyon sekély. Vidám fuvárook szokták ott lovakat és szekeriket rúrdemi.

A város foterén nagy ablakos kávéház áll az unalomtól. Hativásár van éppen. A tér tónya van vásáros paraszttokkal. A kiskereskedő és gabonafelhajtó kiülledt szemekkel vitázik a paraszttal a lej zürichi kurzusáról. Végül is nem tudnak meggyezni. A vásáros saj nem a mi terapünk. Az élet ez. Mi pedig a boltok nyomait keressük.

Még hallom, amint vitázik a falusi kisgazda: Vegye meg már tizenöt lejert a lenorómet, mehát aztán exportra is...

Kisérőnk elvon a zajtól és mesélni kezd: ... — Fiatal házass volt S. Lajos, az örökké moolygós mindenki „Laci”-ja. Felesége nehe-

zen viselte asszonyiságát az étkezést illetőleg. Étvágytalan volt és nem is akart enni. Ez módfelett elkeserítette a fiatal férjet és egy ebédnél revolvert tett ki az asztalra és fenyegetőzött, hogy így meg úgy, az asszonyának ennie kell és hogy, hogy nem, a levegőbe lött. Rémtúlten sikoltozni kezdett az asszony. Fel-tört benne valami sejtő félelem. És ekkor, S. Lajos azt hitte, hogy a levegőbe lött golyó asszonyát találta. Gyors elhatározással magára emelte fegyverét. Két hétig vívódott az élettel. És a halál maradt a győztes.

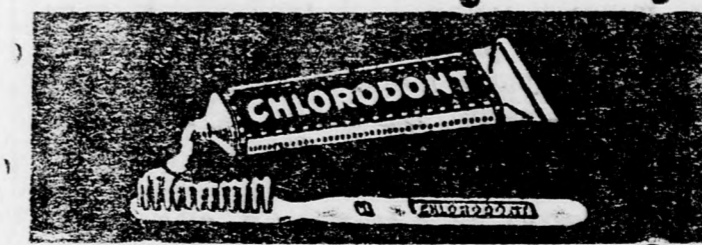
Még el sem tlt a rémület a városban, még nem csillapodtak le a fellzgatott kedélyek, máris új öngyilkosság híre kavarta fel a kisváros nyugalmát. K. Rózsi ismert tisztviselő volt az áldozat, aki meghalt, mert nagyon szeretett.

Gyors egymásutánban rumeszenziát ivott egy szakácsnő és jöddinkurát öntözött le tor-kán egy uriasassony. Mindketten hamar kihe-verték az öngyilkosság fáradsámsait, a furcsa csak az, hogy mosolyra késztet az „esetük”. Emberek, akik a halál kapujából, bár akaratukkal épen ellentétben, megtértek. A jövő mégis inkább ezeké, mint akiknek sikerült az a bizonyos tranzakció a halállal.

Szentgyörgy, melynek polgársága józan, az öngyilkossági statisztika alapján mérőfódes lépésekkel halad a fővárosiadás felé.

A riporter élményekben gazdagabban, de lelkilegben szegényebben tér vissza a városból, gyorsan száguld az állomás irányába, elfogja az első vonatot, boldogan húzódik meg az ócsárolt vicinális zakatoló belsejében, az elmúlásról elmélkedik és pánikszert menekülésére gondol az öngyilkosok városából.

Természetes is volt a megfutamodása. Lehet, hogy a levegőben van a hiba... (t. p.)

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

Tovább folyik a vizsgálat a szombatesti balbotrány ügyében

A fővárosi sajtó kétféle hangja. A „Patria“ helyreigazítja tegnapi tudósítását. Baró Hatvany Lajos nyilatkozik a személyet ért támadásokról

(Cluj-Kolozsvár, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától) A balbotrány ma délelőtt folytatta a kihallgatásokat az Árvagondozó szombatesti börtön kirobant botrány ügyében. A bál főfivendégeinek tegnapi kihallgatása után ma délelőtt a New York-kávészak személyzetét, a bál előkészítését és a zavargásokban részt vevő diákokat hallgatták ki.

A személyzet és a előkészítések vallomásaiban említették a támadás történetét és egyben hangsúlyozták, hogy a nyugodtan bálozó közönséget teljesen váratlanul érte a beöröszteru támadás.

A diákok vallomásaiban arra hívták fel a figyelmet, hogy értesüléseik szerint a bálon kommunista elemek románellenes demonstrációra rágadták el magukat és ezt a demonstrációt kívánták megskandalizálni.

A fővárosi sajtó a szombatesti botrányról

A fővárosi lapok az egy „Universul“ hívével telivel objektíven és az igazságnak megfelelően regisztrálják a szombatesti eseményeket. Ez a magatartás a demokratikus orgánusok részéről természetesen teljesen érthető, sőt kellően mélyen lép meg bennük, hogy a fasiszta vehetetlen „Cuvantul“ ezekben viszonylagos objektívviszont adta vissza az eseményeket. A „Cuvantul“ tudósítását teljes terjedelmében itt adjuk:

Tegnap éjszaka kevéssel 12 óra előtt egy diákcsoport behatolt a New York-szálló nagyterembe, ahol a „Zsidó Árvagondozó Egyesület“ tartotta bálját és kérte a résztvevőket, hogy ürítsék ki a termet. Miután a zsidók vonakodtak a termet elhagyni, összeütközésre került a sor a diák csoport és a zsidók egy része között, amely rövid idő alatt valóságos ütközetté fajult, amelynek következtében a terem berendezése nagyon sokat szenvedett.

Az összetűzésben egy zsidó asszony és két zsidó könnyebben megsérültek. A diákok közül, hír szerint, megsérült Noveanu, a diákkör elnöke. A New York-kávészak és a Grätz butoraktár több ablakát betörték. Minthogy a gyenge katonai és rendőrcsapatok közbelépése sikertelen volt, a diákok mintegy százán körülzárta a New York szállót, zajosan tüntetve és követelve a terem teljes kiürítését.

Ujabbán érkező katonacsapatok szétszórta a tüntető diákokat és lehe övé tették a szállodában menekült zsidóknak, hogy meneküljenek. Több letartóztatás történt. A diákok azt állítják, hogy a botrány azért történt nagyobb méretűre mert a zsidók a terembe elsőnek belépő és kiürítést követelő diákcsoportot provokálták.

Abony az „Universul“ látta az eseményeket

A „Cuvantul“ objektív hangú cikkével szemben homlokegyenest ellenkező tudósítást közöl az „Universul“, amelynek címe, ugyancsak, közös könyvében készült a „Burlina“ tudósításával. Az „Universul“ szövegét írja: Vasárnap(?) este városunk zsidósága bált rendezett a New York termeiben. Mielőtt a bál

megkezdődött, egy zsidó beszédet tartott, amelyben felszólította a zsidóságot, hogy szervezkedjék a barbár és elnyomó romániaság ellen. A balteremben tartózkodó románok túlnyomórészt elhagyták a termet. A zsidók folytatták az igazoló beszédekét egészen 11 óráig, amikor megkezdődött a tánc.

A zsidóságnak ez a provokáló magatartása jogos felháborodást keltett a város románosságában.

A kormány hivatalos lapja elítéli a zavargásokat

(Bucuresti-Bukarest, december 21.) Az „Indreptarea“, a kormány hivatalos lapja foglalkozik a kolozvári diákszavargásokkal. A kormánylap kijelenti, hogy a hatóságok nyomoznak abban az irányban, ki provokálta a botrányokat. A lap hangsúlyozza, hogy példás büntetésben részesülnek mindazok, akik verekedtek és provokáltak. Ami a diákságot illeti — írja az „In-

b n. Egy román csoport, amely történetesen nem tudott arról, hogy mi történt a bálon, a kávéházba igyekezett. A zsidók, akik azt hitték, hogy ez a csoport támadó szándékkal jött, üvegekkel dobálták meg és vasbotokkal ütötték őket.

A román csoport kénytelen volt visszavonulni. Amikor azonban a városban hírülvették az indokolatlan támadást, diák és polgárcsoportok igyekeztek a kávéházhoz és szabályszerű harc keletkezett a két tábor között. Mire a hatóságok megérkeztek, helyreállott a nyugalom. Három asszony megsérült és tizenöt könnyebb sebesülés történt mindkét részről.

Jegyzőkönyvet vettek fel, azokat pedig, akik a zavargást okozták, előállították a rendőrségre. A hatóságok bevezették a vizsgálatot, hogy a valódi igazgató, aki a provokáló beszédet tartotta, kinyomozzák.

A „Patria“ helyreigazítja tegnapi tudósítását

Méltó felülvizsgálatot keltett, hogy a nemzeti párt kolesvári hivatalos organuma, a „Patria“, amely objektív szemszögből szokta az eseményeket megírni, tegnapi számában a tényekkel homlokegyenest ellenkező tudósítást hozott. Mire az első pillanattól világosan látszott, hogy csak valami misztifikáció történtett és a lap szerkesztőségét tudatosan megtévesztették. Mai számában a „Patria“ tegnapi tudósítását visszavonja és igyekszik az eseményeket helyes világításba helyezni. A „Patria“ mai cikkét itt adjuk:

„Lapunk tegnapi számában a szombatesti diáktüntetéssel kapcsolatban többek között azt írtuk, hogy a zsidók előbb viharos kirohanást intéztek a román nemzet ellen, azután megtámadták a diákokat. Miután személyesen érdeklődünk a történetről, megállapítottuk, hogy az egész incidens egy sajnálatos félreértésnek a következménye. Ugyanis a diákok a „Keleti Újság“nak egy kommunikációjából úgy voltak informálva, hogy Hatvany báró előadást fog tartani a New York termeiben, amely után reggelig tartó tánc lesz — és ezért elhatározták, hogy ezt az előadást megskandalizozzák azaz az indokkal, hogy a polgár Hatvany... kommunista a volna és pedig egyike a legvalószínűbbeknek.

Ez történt aztán meg, hogy szombaton éjjel 12 órakor egy 50 tagból álló diákcsoport az Avram Iancu diákhon felől jövet behatolt a terembe, ahol hír szerint az előadást tartották, részint az étterem, részint pedig a kávéház felől.

A vendégek, akiket kellemetlenül lepett meg a diákok érkezése, megpróbálták megakadályozni azt, hogy belépjenek a terembe, míg a diákok abban a hitben, hogy a zsidók meg akarják őket támadni, agresszív magatartást vettek fel a rendezőkkel szemben. Hatalmas harc keletkezett a két tábor között, amely

Mit mond báró Hatvany

Alkalmunk volt ma délelőtt báró Hatvany Lajossal beszélgetést folytatni, akinek az Árvagondozó báljára hirdetett felolvasásait hazáért fel egy csoportok a támadás „pszichológiai“ indoklásával.

— A magyarországi kommunálatt — mondotta Hatvany Lajos — internálva voltam, fogalmam sincs róla, hogy miért akarnak most kommunistának megtenni. Az Árvagondozó báljára hirdetett felolvasásom rendkívül sajnálatomra elmaradt, mert a bál napján Bukarestben jártam, hogy húszéves fiamat egyik bukaresti pénzintézet párisi fiókjánál voluntörnek elhelyezzem.

— Bukarestben felkerestem régi barátomat, Victor Eftimiu-t, akinek a társaságában együtt vesztettem Maniu Gynálával, a nemzeti párt párt elnökével. Bukaresti tartózkodásomat felhasználtam arra is, hogy felkeressem Goga belügyminisztert, akinek köszönetet akarom mondani vendégszerző szíveségéért. Goga miniszter rövid audiencián lekötötte szívélyes

hosszabb ideig tartott.

Báró Hatvany azonban nem kommunista, ellenkezőleg egyike a legdog kapitalistáknak, aki demokratikus politikát folytat és aki Kun Béla vörös uralma alatt Bécsbe emigrált. De feltéve azt, hogy ő tényleg kommunista volna, addig, míg a hatóságok megegyeztek nekilyen tárgy előadás megtartását, a diákságnak nem áll jogában a Romániában lezajló követségi megnyilvánulásokat cenzurálni, mindaddig, míg van, ki vigyázzon az állam biztonságára.

A szombatesti program folyamán a zsidók lojalitás magatartását tanúsították a románokkal szemben és nem történt semmilyen ellenséges manifesztáció államunk ellen. Tudósítónk így nyilvánvalóan tévesen lett informálva.

E megállapításokat a helyes nyertük. Igen sajnáljuk, hogy az incidens verekedésé fajulhatott és hogy a diákok behatoltak a terembe, megzavarva a zsidó kizettség csendes mulatóságát.

A diákszavargásokat mi sohasem helyeseltük. Ezt tanúsítják azok a cikkek is, amelyeket a tárgyban írtunk. És magától értetődik, hogy nem approbálhatjuk a szombatesti incidens sem bárki is provokálta azt. A jogi fakultáson történt incidenssel szemben is, ahol Călinescu és Jorgu Radu professzorok vizsgáin két diákot egy nagy számú keresztény diákcsoport inzultált, csak kemény szavakat találnak, mert meg vagyunk győződve, hogy az ilyen természetű incidensek a román diákok kulturális előhaladásának kárát okozzák.

Harcot, igen, de harcot az eszmék frontján és a tudomány fegyverével, mert csak a szellemi téren kivívott győzelem jelenthet végleges diadalt. Ilyen küzdelem minden ifjút megnevel és megacélozza erjét, hogy könnyen tudjon szembeszállani az élet viszonyaitásával.

KARÁCSONYIG

50,000

értékes ajándéktárgy szétosztása!

Minden vevő nagyon szép karácsonyi ajándékot kap a

FISCHER üvegudvarban

Cluj, Calea Regele Ferdinand 6.

KARÁCSONYIG

ember 21
ELSE-EDOK
SZEZ
ZFIZE
K EL
21-ig.
ellenzékra.
nu hallgató-
ofersior meg-
ása előtt egy-
zletek
magymértékű
A munkaügyi
csak belső
idő lejártával
lyozzák meg,
aladéktalanul
gy az ország
nyez
ést illetőleg
rt enni. Es
rjet és egy
ra és fenye-
aszonyának
levegőbe lött.
aszony. Fel-
Es ekkor, S.
be lött golyó
ással magára
ódott az élet-
árosban, még
tt kedélyek,
a fel a kisvá-
tisztviselő
mert nagyon
zeneciát ivott
Özött le tor-
hamar kihe-
it, a furcsa
az „esetük“.
bár akara-
rték. A jövő
k sikerült az
ága józan, az
mértődes lé-
lagabban, de
a városból,
abs, elfogja az
meg az ócsá-
az elmúlás-
menekülésére
módása. L-
a... (t. p.)
dönt fog-
vonat

A litván fascista kormányának nincsenek támadó szándékai

Az új külügyminiszter nyilatkozata

(Kovno, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A litván fascista forradalommal kapcsolatban újabb hírek nem érkeztek s így e pillanatban nincs világos képünk arról, hogy az új rend megszilárdult-e? Az ellenforradalmi csapatok újabb megmozdulásáról sem jött hír. A rend megszilárdulására egyedül Koldemánnak az új litván kormány külügyminiszterének nyilatkozata van, aki biztosította a lengyel kormányt, hogy nincsenek támadó szándékai és akciója arra irányul, hogy az előbbi kormánnyal szemben, amely Litvániát Oroszország előőrsévé akar a megtenni, — az országot megóvja a bolsevizálástól. Még van győződve arról, hogy a Balti-állal mekkal várható érdekes kapcsolatban Litvánia kárpotlást talál azért, mert Oroszországgal szabitott. Az új kormány legfőbb feladatának az ország gazdasági talpraállítását tartja. Ebből a nyilatkozatból az látszik, hogy Litvánia külföldi kölcsönt akar felvenni.

Weizmann bostoni nagy beszéde

A palesztinai országépítés mai helyzete

Bostonban november 21-én az United Palestine Appeal megnyitásként Palesztina-konferenciát tartottak. Ez a konferencia az első lépés abban a nagy-stílusú kampányban, amelynek folyamán az amerikai zsidóság a lehető legelőrebb idő alatt het és félmillió dollárt kíván összegyűjteni a palesztinai államépítés céljaira. A bostoni nagy miting egyik kiemelkedő pontja a kampány érdekében jelenleg Amerikában idős Cnaim Weizmann hatalmas beszéde volt. Weizmann két órával hosszabb ideig fejtegette a cionizmus és a palesztinai országépítés jelenlegi helyzetét és közéleti reményeit. Ebből a beszédből kizövik kivonatcsan az alábbi részeket.

A mandátum megvalósítása

Az első kérdés, amiről beszélnünk kell a mandatárius hatalomhoz való viszonyunk, amely minden politikai tevékenységünknek kiinduló pontja. Meg kell állapítanom, hogy mi cionista szervezet, mint az egyetemes zsidó nép képviselője, nem úgy állunk a mandatárius hatalommal szemben, mint kérvényezők, akik könyöradományokat várnak, hanem mint olyanok, akik a jogra épített követeléseiket formulázzák meg. Ezek a jogok a mandátum szövegében vannak megalapozva és lefektetve és itt mindjárt kénytelen vagyok megállapítani, hogy a mandatárius hatalom még nem lépett életbe a mandátum összes intézkedéseit. Ha azonban azokat a nehézségeket és az igen komoly gazdasági, társadalmi és politikai változásokat, amelyek Palesztinában rövid idő alatt lefolytak, tekintetbe vesszük, akkor ugyan talán renyheséggel vagy lassúsággal vádolhatjuk a mandatárius hatalmat, de egyikünk sem kételkedhet abban, hogy az eddigi politikai helyzetben meg van részünk az abszolút bizonyosság arra vonatkozólag, hogy rövid időn belül a mandátum teljes szövege lesz a mandatárius hatalom palesztinai politikájának alapköve.

Százhatvanezer zsidó, félmillió arab

A palesztinai kormányhoz való viszonyunkat főleg egy faktor határozza meg: a saját erősségünk Palesztinában. A jelenlegi helyzet az, hogy Palesztinában közelebbi 500 000 nemzsidó lakosság áll keresztszámban 160 000 főnyi zsidó lakossággal szemben. Bizonyos az, hogy ez a 160 000 lelakosított gazdaságilag is, kul arában is nagyobb súlyt képvisel, mint a másik 500 000, de ez a tény még nem befolyásolhatja azt, hogy az 500 000 főnyi arab lakosság az ország őslakosságát sépezi és ennek következtében tekintettel kell lennünk minden jogos kívánásukra. Mindenesetre meg kell állapítanunk, hogy Palesztina kormányának legmegszűbb körei, Lord Pumer kormányzóval az élükön, teljes lojalitással állanak szemben az angol kormánnyal és így a palesztinai mandátum céljával és rendeltetésével is.

A Népszöveghez való viszonyunkban, politikai súlyunk és helyzetünk szemiatomást meg erősödött.

A palesztinai állami földek ügye

Mielőtt felszólalásomnak ez a részét elbagynám, kötelességemnek tartok egy dolgot megemlíteni, amely különösen a cionista mozgalmon belül állandó discussió tárgya és ez a palesztinai állami földek ügye. Amit ebben a kérdésben most mondandó vagyok, azt felelősségem teljes tudatában kívánom mondani. A jó állami földek már be vannak telepítve. Azok az állami földek, amelyek eddig nincsenek még betelepítve, alig érik meg a fáradságot, hogy törődjünk velük. Ezért tehát csak illuzió az, hogy még tekintélyes nagyságu állami földek állanak rendelkezésre, kivéve a Beisan-területet, amelyre vonatkozólag Herbert Samuel megállapodást kötött az ottlakó földművesekkel, amely megállapodás bizonyára kényszerhelyzetben kötött ugyan és nagyon igazságtalan velünk szemben, de a megállapodás megtörtént és nem lesz olyan angol kormány, amely ezt a megál

lapodást bármikor is dezavuuá ná. De minden lehetőséget megteszünk, hogy a kormánytól jogos uton megkapjuk azokat a földeket, amelyekre igényt tarunk. Remélem, hogy ez a törekvésünk sikerrel is fog járni. Hiszek abban is, hogy sikerülni fog az arabokkal való békés megállapodásról egy modus vivendi találni a Beisan-területekre vonatkozólag, de a megállapodás csak békés uton jöhet létre.

Minden munka kerékhője: a pénz

Most pedig térjünk át a saját munkánk kritikájára. Mindaz amit eddig tettünk, bármennyire is értékes és nagybecsüendő mégis csak egy pusztá kezdet és mint minden kezdet, ez is végtelenül nehéz volt és telve van a kezdet hiányosságával. A politikai feltételek olyanok, hogy ha csak az eszközök megvolnának rá, évente minimálisan 25 000 zsidót tudnának letelepíteni Palesztinában. Kötelességemnek tartom itt a nyitvénosság elözt megállapítani, hogy teljesen kész tervünk vannak, amelyeknek alapján elég földterületet és pedig elfogadható áron szerezhettünk meg Palesztinában, amely földterületek minimálisan hetvenöt ezer zsidó család letelepítését tessék lehetővé tennék ny vízben bő földterületen, olyan területen, amely politikailag elérhető és az arab szempontból is minden nehézség nélkül elérhető. Az egyetlen dolog, ami bennünket ettől a földterülettől és 75 000 zsidó család letelepítésének lehetőségétől elválaszt, az a föld ára: a pénz. Ebben van a dolog tragikuma.

Őök tudják nagyon jól, hogy minden letelepített földműves család után két városi iparos vagy egyéb foglalkozású családot lehet letelepíteni. A föld itt van és népünk existenciájának életpövere a zsidó munkára és áldozathézségre vár. És várni fog egy évig és várni fog két évig. De nem fog örökké várni. Itt vannak a lehetőségek: ragadjátok meg őket.

Ne dicserétek: földet adjunk a chalucoknak!

Palesztinában ifjú férfiak és nők ezrei vannak, akik az országba jöttek és akik a honfoglalás minden poklátan keresztül mentek eddig. Megszokták azt, hogy d csimuszokat zengedeztetek a chalucokról. Ha tudátok azt, hogy milyen mélységes irónia van ebben! A chaluc még alább fogja szállítani az élet standardját. Még kisebb berért fog dolgozni. Száraz kenyérből fog élni. Maláriában fog szenvedni. De adjátok meg neki a reményt, hogy valamikor ő es mindazok, akik várnak, türelmesen vagy türelmetlenül várnak, tovább fognak tudni dolgozni és meg fognak tudni telepedni Palesztina földjén! Azt már megtanultuk, hogy hogyan kell kolonizálni. Anyyira megtanultuk, hogy ma már bátran taníthatunk is ebben másokat. Ha valakinek manapság jó narancs kertészetre van szüksége, akkor egy héber hirdetést tesz közzé valamelyik zsidó kolónián, mert speciálisták lettünk ebben.

Beszédének további során Weizmann behatóan taglalta a Jewish Agency kérdését is, majd beszédét a következőkkel fejezte be:

— Mi mindannyian egy olyan probléma megoldásán fáradozunk, amely páratlanul áll a világ történetében. Az az út, amelyet megjelöltem, egyike azoknak az utaknak, amely ennek a problémának megoldásához vezet és én a lélek áhítatában hiszem, hogy ha valamikor a történelem ítélőszéke elé fogják idézni emléküket, hogy bizonyosságot tegyünk arról, amit tettünk és amit nem tettünk, akkor ilyen ítéletet fognak rólank mondani: kicsiny nemzetek volt ez, kicsiny a földet nagysághoz képest, amelyet magára vállalt, de olyan nemzetek, amely becsülettel áldozta oda legjobb erejét a néps érdekében.

Olcsóbban él tíz százalékkal, ha az UJ KELET szelvényével vásárol

Hasznos karácsonyi ajándékok olcsó árban

Keller & Molnár

divatáruházában, Cluj (Kolozsvár) Cal. Reg. Ferdinand No 15.

- 1 drb. lendamaszt abrosz, bordűrös lei 290
- 1 hatszemélyes színes damaszt kávé garnitura, 6 szalvétával 340
- 1 3x4 méteres, szmirma utánzatu, jóminőségű ebédlőszőnyeg 1760
- 1 mtr. Hermann Pollack-féle kelengyevászon 48
- 1 mtr. jóminőségű mosó karton 28
- 1 mtr. picé-barchet 45
- 1 mtr. batiszt chiffon, mosott 33
- 1 drb. ajouos női zsebkendő 6

Nagy maradékár minden elfogadható árban. — Vidéki megrendeléseket utánvetellel szállítunk.

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira Czink, Cluj

Gy A kont

(Cluj-Koloz tudósítójától.) rodásával elfa döbentő trag Cales V corik hánygyár kö Jacob, a 381. bicikával egy autobusz vezet, hogy az kezében né hálsos szurcs sofferők vere ősse a helye sodpercra ala patásokban ö nyújtott. A letartóztatá tulajdonost Voros Keres

A központi bürokrácia rendgylősség s gyilkosnak k fanyt deries A vallomások rá arra, hog versenylás és de az aratla lyeztetli.

Délben, Főér és Cs tí kölére le állott egymá A közép-ó a pedig mind lépésre az tatis, amely elindult a v 381. számú zsejt, csak indult el m gyári végáll konkurrens sofferje rept tott felje. épen n-m n totta kocsi

Fejét há dalmazta B ben vele kocsi is, an tett. Ez hié lessu mene csére kom származott, kezmenyek és a Főér azonban ez ban elérve autobuszban kaluznön tőzkodott.

Az inge hant és szí gelni kezd autobuszon keletkezett mányzó és között. A csak a véle senkit el n kocsiját és latta zsebk kába dofte. és a követi szőköt elő tőbben kör fiatalember buszra. Ő hogy Rom igit szóit:

— Vig A köve az uőbu

Gyilkosság a robogó autóbusszon

A konkurencia miatt egy soffőr meggyilkolt egy autóbussztulajdonost

(Cluj-Kolozsvár, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári autóbussok elszaporodásával elfajult féktelen konkurencia megdöbbentő tragédia vezetett ma délután. A Calea Victoriei 84 számú háza előtt, a Dohánygyár közvetlen szomszédságában Barsan Jacob, a 381. számú Rapid-autóbussz soffőre bicskával úgy szurta ágyékán a szembefövő autóbussz vezetőjét és tulajdonosát, Román Jenőt, hogy az a szenvedett vérvesztés következtében néhány perc alatt kiszáradt. A hallos szurást megelőző összeütközés, majd a soffőrök verekedése hatalmas tömeget csúszított össze a helyszínen. A poros aszfalt szinte másodperc alatt megett a Román Jenő szemből patszakban ömlő verrei és borzalmas látványt nyújtott. A közlekedés megszűnt az Uzi közrendőr letartóztatja a gyilkos soffőrt, míg az autóbussz tulajdonost hallos sérülésével beállították a Vörös Kereszt kórházba.

A központi rendőrségen Dragichiu Aurél büntetőrendőrkapitány azonnal megkezdte a gyilkosság szemleutrást és a letartóztatott gyilkosnak kihallgatását. A kihallgatás teljes fejt derítette a gyilkosság minden részletét. A vallomások megdöbbentő módon világítottak rá arra, hogy az autóbusszok közötti féktelen versenyláz és konkurencia nem csak a soffőrök, de az ártatlan utasok éle biztonságát is veszélyezteti.

Három autóbussz egymás mögött

Délben, egy óra után néhány perccel a Fő utca Calea Victoriei járókésői felülkötő túlkelésre lettek figyelmesek. Három autóbussz állott egymás mögött a Calea Victoriei elején. A középső az elsőnek rikoltott, a leghátsó pedig mind a kettőnek. Végül a rendőr közbeavatkozása az első autóbussz a négyes számú Rotaria, amelyet egy Szabó nevű soffőr vezetett, elindult a végállomás felé. A második kocsi, a 381. számú Rapid, amelyet Barsan Jakob vezetett, csak az utolsó kocsi hátsó tülkelésére indult el mintegy öt perc múlva. A dohánygyári végállomáshoz érve, Barsan kocijával a konkurens Rotaria-gép elé vágott, mire annak soffőre reprodukálhatatlan szidalmakat zúdított feléje. Barsan viszonozta a gyengédnek éppen nem mondható jelöléseket s eközben elindította kociját a város felé.

Ha két soffőr veszekszik

Fejét hátrafordítva, még mindig Szabót szidalmazta Barsan és nem vette észre, hogy szemben vele már az út végére ért a harmadik kocsi is, amelyet Román Jenő tulajdonos vezetett. Ez hiába próbálta kikerülni Barsant, aki lassú menetben nekiütközött gépével. Szerencsére komolyabb baj az összeütközésből nem származott, Barsan megjedve a várható következményektől, hirtelen teljes sebességre kapcsol és a Póter felé kormányozta kociját. Román azonban ezalatt leugrott kocijáról s vad galoppban elérve Barsan gépét felugrott arra. Az autóbusszban ebben a pillanatban Ötvös József ülésezett és Barsanon kívül senki nem tartózkodott.

Az ingerült Román a kormánykerékhez rohant és szidalmak közepette arca, száján ütlegelni kezdte Barsant. A teljes sebességgel robogó autóbusszon pár pillanatig tartó izgalmas tusa keletkezett Román és az egyik kezével kormányzó és a másik kezével védekező Barsan között. A kocsi eközben ide oda imbolygott és csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy senkit el nem gázolt. Végül Barsan lefékezte kociját és felugrott. Zsebéből hirtelen mozdulattal zsebkést rántott elő és azt Román ágyékába döfte. A szurás Román ütőerét vágta át és a következő pillanatban erőteljes sugárban szökött elő sebéből a vér. Ezalatt a kocsi már fötben körülötek és egy Kállai József nevű fiatalember, Román sógora felugrott az autóbusszra. Ő már azonban csak annyit láthatott, hogy Román ernyedő karjával Barsanra mutatva így szólt:

Három árva

— Vigyázz, kés van nála.

A következő pillanatban hörögve terült el az autóbussz tülén és még mielőtt orvosi be-

avatkozásra kerülhetett sor, a hatalmas vérvesztésére kórházkezelésben kiszáradt. Oly nagy mennyiségű vért vesztett néhány másodperc leforgása alatt a tagbuzsákhát erőteljes ember, hogy az szilárd patakokban ömlött le a kocsi

Mussolini hajlandó ratifikálni a Beszarabiára vonatkozó egyezményt, ha Románia támogatja az olasz-albán szerződést

Görögország csatlakozott Olaszország alban politikájához

(Páris, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Párisi politikai körökben olyan pozitív értesülésekről beszélnek, amelyek — ha valóban bizonyulnak — Románia és Olaszország viszonyában lényeges változást hoznak letrre és erősen elumélyítik a két állam közötti kapcsolatokat. Az értesülések szerint Mussolini bizalmasan tudatta Averescuval, hogy hajlandó Beszarabiára Romániához való tartozását elismerni, ha Románia a juozslev olasz konfliktusban aktíve Olaszország mellett áll. Diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Athén, december 21. A görög főváros diplomáciai körökben véleménye szerint Mussolininak sikerült megnyernie az új görög kormányt Olaszország albaniai politikájához való csatlakozásra. Ez a csatlakozás olyanformán történik meg, hogy Athén valamilyen módon bekapcsolódik az olasz-albán szerződés kereteibe. A tárgyalások még folyóak, mert a görög kormányzat aggodalmi vannak aziránt, hogy Jugoszlávia esetleg barátságosan aktívnek tekintené a görögök részéről az alban olasz szerződéshez való hozzájárulást. Athen ezért szívesen várná, hogyha szerződésbe való belépése előtt Olaszország és Jugoszlávia között is valamilyen megállapodás jönne létre Albánia kérdésében. Ez a lehetőség azonban nem látszik nagyon valószínűnek. A pillanatnyi helyzet mindenesetre az, hogy az olasz diplomácia Athénben nagy ösztönzést biztosított megának Jugoszlávia diplomáciájával szemben.

Koldus vagyok — mondotta Bosel

Miért szökött meg Ahrrer volt osztrák pénzügyminiszter?

(Bécs, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Ahrrer főle politikai, amelyről az Uj Kelet is hírt adott, új fáiszhoz jutott. A parlament tudtávalösen bizottságot küldött ki Ahrrernek a postatakarékpénztár kárára ekövetett ügyel alapos megírásgálása céljából és abból az alkalomból szükséges volt beidézni mindazokat, akik a volt pénzügyminiszterrel együtt megkárosították az osztrák postatakarékpénztárt. Így került tegnap a vizsgálóbizottság elé Bosel Zsigmond, ahíról az a hír jött, hogy Kumesch posztaakarékpénztári helyettes kormányzó és dr. Ahrrer pénzügyminiszterét fírávezette. A kihallgatás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. A bizottság tülstermében számos képviselő, újságíró és a kiváncsiak nagy tömege vonult be, hogy szemtől szembe láthassák azt az embert, aki az osztrák postatakarékpénztárnak ma is tízenegy és félmillió dollárral adósa.

Saját érdeke m!

Bosel, aki külsőleg egészen jelentéktelen kicsi emberke, de ha beszélni kezd, ura a helyzetnek, mindenekeiött kijelentette, hogy amikor szerződést kötött a postatakarékpénztárral, első sorban saját érdekeit kívánta megvédeni. A postatakarékpénztár érdekeinek védelme nem az ő dolga volt, hanem nyilván azoké, akik az intézmény megbizásából vele megkötötték az üzletet.

Az általános vallomás után részleteiben mondotta el miként jutott 1922 szeptemberében üzleti összekötésbe az osztrák postatakarékpénztárral. 1917 és 1918 ban már kötött egy félmillió aranykoronáról szóló üzletet ezzel az intézménnyel és akkor legfelsőbb helyről kapott ezért elismerést. Egyike volt — ugymond — a monarchia leggazdagabb embereinek, hiszen 1918 ban csak adók és illetékek fejében 11.9 millió aranykoronát fizetett.

— Hazán még az utóbbi időkben is krókus voltam — mondotta — hétmillió schillinget fizettem szociális illetékekben és adókban. Ma azonban koldus vagyok. A tranzakcióra szükségem volt, mert a divizaközponnál egy nagyobb hollandi valutazületet kellett lebonyolítanom, hogy megszerkezhessem a Hammer-konyérgyár részvényeinek negyven százalékát.

A pénzügyminisztérium is adott pénzeket

Reisch elnök megállapította, hogy Bosel 1923 és 1924 ban köztpénzekkel dolgozott. A pénzügyminisztériumtól vett fel kétmillió 700 ezer schillingnek megfelelő koronát heti elszámolásra.

lépcsőjére, majd onnan az aszfaltra és egy hat méter területen pirosra festette az utca aszfaltját. A közlekedés megszűnt azonnal leterítéstette a gyilkost, aki pillanatnyi ellenállást sem kísérelt meg és bekísérte a központi rendőrségre, ahol Dragichiu detektívönök azonnal megkezdte kihallgatását. A meggyilkolt autóbussz tulajdonost özvegye és három árva gyászolja.

Az elnök kérdést intézett Boselhez, mint jutott ahhoz, hogy a pénzügyminisztériumtól titelt kapjon, mire Bosel kiérvő választ adott. Majd ismét a postatakarékpénztári ügy előzményei iránt érdeklődtek, mire Bosel kijelentette, hogy a takarékpénztárral való üzlet kötveztében olyan elszámolása támadt, amely kimutatásán 36 millió dollárnyi fedezetlen követelést eredményezett.

Mint hogy papírjai nem emelkedtek, szívesen akart véget vetni nagyarányu bürsei tranzakcióinak, hogy kötelezettségeit a külföldre koncentralta és így alakult meg Genfben az Union Trust, amely Bosel összes értékeit kezelte és amelynek az lett volna a feladata, hogy a Bosel félé kötelezettségeket likvidálja. Erről annak idején értesítette ugy a postatakarékpénztárt, valamint a pénzügyminiszteriamor. Ahrrer pénzügyminiszternek annak idején megmondotta, hogy a postatakarékpénztárnál fennálló kötelezettségéről a külföldön nem tett említést, mert ha megtudják, hogy tízmillió dollárral tartoznak, akkor a külföld pénzemberei nem kötik meg vele az üzletet. De Ahrrer több ízben tárgyalt vele és mindig is említést tett neki, hogy szerződés együtt megosinálni vele a külföldi tranzakciót és hogy ehhez a népszövevényi pénzügyi biztos is megadná hozzájárulását.

Bosel védi Ahrrert

Amikor Kollman lett a miniszter, ő is szerette volna, ha Bosel rendezze a postatakarékpénztárnál lévő tartozását és ehhez hozzá kívánta segíteni olyképpen, hogy egy nagyobb dohány megvétel, vagy pedig egy állami deviza-üzletet juttatott volna számára. Szó volt még a só monopóliumnak Bosel kezébe való juttatásáról is.

Bosel ezután elmondotta, hogy az üzleteket nem csinálhatta meg, mert valamelyik ujság elébe vágott a dolgotnak. Tagadta, mintha Ahrrer meg nem engedett üzleteket csinált volna vele.

Bosel után dr. Klimesch, a postatakarékpénztár volt alkormányzóját hallgatták ki. Hangsúlyozta, hogy a postatakarékpénztár alapzabályellenesen volt kénytelen megkötni az üzletet, mert ettől remélte, hogy az 1924 évi negy deficitjét ez az üzletkötés rendbe hozza.

A bizottság a kihallgatásokat folytatni fogja.

Az idő pénz elvét valósítja meg, aki nem mu'asztja el Fejerné fenérneműszalonját (Rakóc'y-u. 86.) fekeresai. Férfi és női fehéremű és ágynemű a legutányos bb áron és a legkiválóbb minőségben kapható

De minden minnyitől jodeker, sme hogy ez a fizsek abban való békés it találni a e a megáll-

ője: a pénz t munkák tettünk, bár rabcsulandó mint minden és telve van rai feltételek megvolná- 0 zsidot tud- tateségem- megálapí- nk vannak, etet és pedig g Palesztinán- lisan htvon- szik lehetővé , olyan terü- ő és az arab küi elérh- ő. tttől a föld- telepitésenek ára: a pénz.

minden le- a két városi sládót lehet és népünk ó munkara és egy évig és örökké várni. ok meg őket.

Idődet adjunk

ők ezrei van- kik a honfog- mentek eddig. uszkat zenge- átok azt, hogy en! A chauc t standardját. Száraz kenyér- szervenveni. De gy valamikor talmesen vagy nek tudni dol- bedni Palesztina , hogy hogyan anultuk, hogy bben másokat. nos kertészetre hirdetést tesz , mert speciá-

feizmann beha- gy kérdéseit is, fejzte be:

lyan probléma paratlanul áll a amelyet meg- utaknak, amely ához vezet és gy ha valami- fogják idézni tegyünk arról, ak, akkor ilyen t kicsiny nem- t nagyságához de olyan nem- oda legjobb

százalékkal, ha az UJ KELET zselvényével vásárol

Cluj

HIREK

As Uj Kelet az egyetemese erdelyi es bansagi zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
 As Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai napról

Csehszlovákiában lesz a tizenötödik cionista világkongresszus. Prágából jelentik: A csehszlovákiai cionista szervezet a londoni végrehajtó bizottságnál lépéseket tett, hogy a tavalyi XIV. cionista világkongresszus után, amelyet Becsben tartottak meg, az idei kongresszus Csehszlovákiában legyen megtartva, tekintettel a közvársaság centrális geográfiai fekvésére és az államok a világszervezet szerveivel szemben tanúsított lojális viselkedésére. A zsidó távirati iroda legújabb értesítési szerint a londoni végrehajtó bizottság elhatározta, hogy az 1927 évi XV. cionista világkongresszust csakugyan Csehszlovákiában tartja meg, még pedig annak valamelyik centrális fekvésű városában. Itt mindenelőtt Pozsony vagy Brnno jöhetnének számításra.

A Palesztinahivatal közleményei. 1. Több levélbeli érdeklődésre ezúton közöljük, hogy a cionista Executive erre a félre még nem vett igénybe a palesztinai kormánytól certifikátokat s ennél fogva certifikátok fölött a palesztinahivatalok sem rendelkeznek. 2. Tudomására hozzuk mindenkinek, aki akár mint kivándorló, akár mint turista, akár mint palesztinai állampolgár Palesztinába akar utazni, hogy utlevélkének elintézése végett először a clujji Palesztinahivatalhoz kell fordulnia, mely az ügyet a konzulátusnál elintézi. A Palesztinahivatal közreműködése nélkül a konzulátus Palesztinai ügyekben semkinek nem áll rendelkezésére. 3. Ismét ellen fejelemzetjük azokat az Erdélyben tartózkodó Lasser-Passez-el bíró palesztinai állampolgárokat, akiknek Lasser-Passez-juk már lejárt, hogy annak meghosszabbítása végett utlevelüket sürgősen küldjék be a Palesztinahivatalba, Sr. Baron L. Pop 10. A meghosszabbítás költséggel nem jár, csak a portót mellékeljük. Természetes, hogy azon helységeken ahol cionista-csoport, illetve Palesztinabizottság van, utlevelüket a bizottság utján kell beküldeniök. 4. Az új palesztinai utlevelék a clujji konzulátushoz ezidőszent még nem érkeztek meg. 5. A legközelebbi héjő december hó 24-én pénteken délután indul Konstantinábuli Palesztinába.

A Newyorki étterem fizetőpincérének felhívása a nagyközönséghez. A szombat estékai nagy pánikban az arvagondozó bál közönsége megakadályoztatott abban, hogy számkáját a főpincérnél rendezze. T. kintettel a nagy személyes karra, mely ebből a fizetőpincérre haramlik, ezúton kéri a közönséget, hogy ki egyenlőtlen maradt számláját nála utólag rendezni sziveskedjék.

A kolozsvári izraelita hitközség közgyűlése. A kolozsvári izraelita hitközség közgyűlése vasárnap közgyűlést tartott, melyen a hitközségi életet érintő számos kérdés volt napirendre tűzve. A tagok nagy többségének kívánságára a közgyűlés elhatározta, hogy a kolozs husz kimerészet saját maga fogja vezetni és ezzel kapcsolatosan az eddig bérbeadott gabella-jogot saját kezeltésében fogja gyakorolni. A képviselőtestület határozata szerint a kóser hus vágása és árusítása a legszigorubb rituális ellenőrzés mellett fog történni és evégből megbízást kapott az előjárás arra, hogy megfelelő képekkel és igazolványokkal bíró rituális alkalmazottakat vegyen fel. Napirendre került a hitközségi templomok költségvetésének kérdése is és ezzel kapcsolatosan mélyreható vita után a közgyűlés akként határozott, hogy a hitközség templomaiban az Ammórt a középre helyezi.

Haemorsan végbélkúpok

A zsidóság — enyhítő körülmény.
 Budapestről jelentik: Schwartz Mihály ispan 1923 ban, amikor két földmunkás életveszélyes tenyegtetések és antiszemita szidalmak közt megtemadta, revolverével az egyik támadót megsebesítette. Ugy az első, mint a másodikok bíróság felmentette a sulva tisztisítés vádjától a jogos önvédelem alapján. Ezt az ítéletet most a kuria is jóváhagyta. A kuria döntésének indokolása sokkal érdekesebb, mint maga a pör. Az indoklás kimondja, hogy az a körülmény, hogy a megtemadott mint zsidó kevesebb társadalmi védelemre számíthatott, csökkentette ellentálló képességét és növelte télielmét. A bíróság kénytelen figyelembe venni a zsidók ellen tettálló társadalmi teezül seget és e ötleletet, amely ha bármennyire is ajánlatos, tanyleg lehet és adott esetben egyik fél erejét növeli, a másik félét pedig csökkentti. A vadlort pszichológiai állapota magabaveve is elegendő indokollással szolgál arra, hogy veszélyben letta életét, tehát a törvény szerint nem büntethető.

Eljegyzés. Willinger Rezi (Satumare) és Lebovits Adolf (Oradea) jegyeztek. (Mindem külön értesítés helyett.)

Házasság. Hirsch János és Kertész Margit, Kolozsvár, ma házasságot kötöttek. (Mindem külön értesítés helyett.)

Windischgrätz herceget a pesti Parkszanatoriumba szállítják. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, Windischgrätz herceget a harc-téren szerzett súlyos betegsége következtében a raskrházban ápolják. Mivel a tudárok szerint betegsége olyan súlyos, hogy a raskrházban nem tudják kezelni, tegnap az igazságügyi miniszter engedélyével a Parkszanatoriumba szállították, ahol Veresbly professzor fogja megoperálni. A Parkszanatoriumban fekvő Windischgrätz herceg nagyon megtört és nagy beteg benyomását kelti. Ideg-szája és harc-téren szerzett betegsége nagyon lesoványította. A lelki depresszió is nagyon megviselte. A raskrházban a haborbán szerzett egyik szaláhot a lababól kioperáltak Ulsin, Windischgrätz herceg védője kijelentette, hogy bár állandóan eszakkötésben volt a herceggel, meglepődött, hogy az utóbbi időben mennyire lesoványodott. Alig tud járni. Még kell állapítani, hogy az utolsó percben érkezett az igazságügyi miniszter szabadságolási intézkedése. Az igazságügyi minisztériumban kijelentették a lapok munkatársainak, hogy Windischgrätz kéthónapi szabadságot kapott, illetve büntetés végrehajtását két hónpra felbrazabították gyógykezelés miatt. Ez alatt semminemű felügyelet, vagy őrizet alatt nem áll.

Szállítja utánvétellel.
Magyar könyvért
 forduljon bizalommal Ravész Béla 25 éve fennálló könyvke eshadéheez Maro-vasarhelyi

Halalozások. Bánffy-hunyadról jelentik: Az elmúlt pénteken meghalt Berlinben Menahem Zecharia Heilprin jeles és hívaló talmudtudós, a nagyjavu rabbeu Moss Schick tanítványa. A temetésén az egész város jelen volt. A gyászbeszédet G. úrwald Elaskiel farsbbi tartotta, aki megindult szavakban bucsuzott a hívaló tudóstól. — Berger Mór, közszereztetés őrvendő máramarosizigati kereskedő, sz. orth. hitközség és a Szentegylet egyik reprezentáns vezetősége, szerdán, december 15-én este a Káhin léte imaházban izentiszalet alatt hirtelen rosszul lett és néhány órai szenvedés után ötvennégy éves korában elhunyt. Az elhunyt maga puritán egyszerűségében mintaképe volt a bec ületes embereknek.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vertódulásoknál, fejfájásnál, almatlan ségnál, alalános rosszulletnél igyunk reggel és gyomorra 1 p.hír természetesen „Ferenc József“ keserűvizet. A balorvosi klinikákon szett tapasztaltok szerint a Ferenc József viz az ideális hasbajító minden jellemző tulajdonságait egyet i magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Fava olasz kapitány kis vitorlásával elpusztult az oceánon. Rómából jelentik: Fava olasz kapitány, aki négy hónappal ezelőtt a Nápoly melletti Torre del Grecoból elindult, hogy egy kis vitorlason átszelje az Atlanti óceánt és Newyorkba hajozzon, néhány héttel ké öbb áthalelt a Gibraltaron és nemrégen egy óceánjáró gőzös Newyorktól ezer mérföldnyire találkozott vele. Azóta a kapitányról semmi hír nem érkezett és attól tartanak, hogy a legutóbbi tengeri viharok alkalmával hajójával együtt elpusztult.

Enescu, a világhírű román hegedűművész hangversenye Kolozsváron. Enescu, a világhírű román hegedűművész január hó 10-én és 11-én koncertet ad Kolozsváron a román nemzeti színházban. Jegyek elővételben máris kaphatók a nemzeti színház pénztárából.

A makkabeusok könyve. Fordította és magyarosította ellatta dr. Deresényi M. Ára 80 lej. Dr. Alexander B.: Spinoza 80 lej. Az Uj Kelet könyves tályában.

Haemorsan végbélkúpok bevált gyógyszer aranyér ellen

Antiquaire
Holtscher
 Cluj

Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.
 Vis-à-vis „Hotel New-York“

Előjegyzési naptárak
 cégnomással, megrendelhetők a
Bernát
 papirosáruházában — Cluj

אדמה כשר
étterem
 nyílt Clujon, C.les Begele Ferdinand 122.
 közvetlen az állomás mellett
 Elegáns, tiszta, olcsó és megvalható. Abonensek felvéletnek. **Schick, Henrik** vendéglő.

Pénzt takaríthat meg,
 mert rossz vagy régi bélyegzőt teljesen újá doigoz át (szöveg-változással is) egy speciális módszerrel

Glück A.
 az új bélyegzős,
 Csakok, menagramos leguab divat szerint készülnek. — Cluj, Cal. R. Ferdinand (Ferozo J.-ut) 65. A szágurancával szemben.

Ingyen olvasta Erdély legjobban szerkesztett napilapját, h. hivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Fontos!
Neum
 Regina Mar
 400 Yd. olasz e
 50 mt I-a gépse
 Duplaszélés glo

SZINHE
 A kolozsv
 Szerda: Bohér
 Péntek: Szün
 Szombat délut
 Haláltán
 Vasárnap: Tr

A sz
 Belleheme
 zis érdeklődés
 Ez estén két
 Szentimrei Ko
 gyönyörű me
 másik egy M
 óta nem adta
 szinrekerülni.
 Hőfehérke
 e legkedveseb
 műsorán. A s
 ezülőknek ar
 nélkül nyugod
 lepetésekkel
 tartják meg.

Szerda: I. B
 II. A tó
 társ-l
 szám. S
 Csütörtök 8
 lépése e
 kus és
 Sorozat
 Csütörtök fél
 nyelvű
 szám 19
 Pénteken 3-
 fehérke
 igen clo
 Péntek este
 Szombat fél
 val. (M
 Szombaton 6
 Rendes
 Szombaton h
 (Karác
 Sorozat
 Vasárnap fél
 János v
 kelt fél
 Vasárnap fél
 Nemény
 tarátr
 szám 20
 Vasárnap há
 récseny
 rozat 2
 Hítfón 8 kor
 Lengyel
 Premier

GAR
Mosk
 Cluj,
 30 drb. v
 70 drb. te
 6 pár niki
 26 részes v
 Garantált

Fontos! Szabókellekek, belés, cerna, harisnya, vattelin, gombok
Neumann Károly
 Regina Maria 10. szaküzletében vehető
 400 Yd. olasz cerna 8 L. 300 Yd. angol cerna 15 L
 50 mt I-agáspelyem 3 50 Duplaszélés vattelin
 Duplaszélés glott 110 L. 1 m. 175 L

SZÍNHÁZ MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora
 Szerda: Bohémek (Batra Raicev felléptével).
 Péntek: Szünet.
 Szombat délután: Babatündér. A Tükör legendája.
 Haláltánc (ballet).
 Vasárnap: Troubadour (Sugár Frigyes felléptével).

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.
 Betlehemes játék és fősvény szokatlannal lát-
 zas érdeklődés nyilvánul meg a szerdai est iránt.
 Ez estén két darab szerepel a műsorban. Az első
 Szentjancsi Kovács János — Betlehemes játék c.
 gyönyörű meséjű és szép muzsikájú darabja. A
 másik egy Moliere reprim: A fősvény, melyet évke-
 óta nem adtak és most teljesen új betanulással fog
 színrekerülni.

Hófehérke és a hét törpe Pénteken délután
 a legkedvesebb gyermekdarab szerepel a színház
 műsorán. A színház így igen jó alkalmat nyújt a
 szülőknél arra, hogy a kíváncsiakodó apróságok
 nélkül nyugodtan készülhessenek a későbbi meg-
 lepésekkel. Az előadást igen olcsó helyárakkal
 tartják meg.

Heti műsor

- Szerda: I. Betlehemes játék. (Ujdonság, először.)
 II. A fősvény. Moliere reprim. Új szereposztással és új betanulással. Premierbérlet 34 szám. Sorozat 195)
- Csütörtök 8 kor: Zahler Magda táncművész nő fel-
 lépése egész estét betöltő műsorral. (Klasszi-
 kus és modern táncok. Napibérlet 33. sz. A.
 Sorozat 196)
- Csütörtök fél 10-kor: A sötétség hatalma (Román
 nyelvű előadás. Ana Luca társulata. Sorozat-
 szám 197.)
- Pénteken 3-kor: I. Betlehemes játék. — II. Hó-
 fehérke és a hét törpe. (Gyermekelőadás,
 igen olcsó helyárakkal. Sorozatszám 198.)
- Péntek este nincs előadás.
- Szombat fél 3-kor: A Noszty-fiú esete Tóth Mari-
 val. (Mérésélt helyárak. Sorozat 199)
- Szombaton 6-kor: Akácavirág (Tolnay, Ihászsal.
 Rendes helyárak. Sorozat 200.)
- Szombaton háromnegyed 9 kor: Cirkuszhercegnő.
 (Károcsanyi, Tolnay, Ihászsal. Bérletszűnet.
 Sorozat 201.)
- Vasárnap fél 3-kor: Betlehemes játék. Utára:
 János vitéz. (Neményivel, Tolnayval. Mérsé-
 kelt helyárak. Sorozat 202.)
- Vasárnap fél 6-kor: Csókos asszony. (Operett.
 Neményi, Ihászsal. A II felvonásban új ka-
 tarátrákkal. Rendes helyárak. Sorozat-
 szám 203)
- Vasárnap háromnegyed 9-kor: Maricza grófnő. (Ka-
 rócsanyi, Tolnay, Ihászsal. Cérletszűnet. So-
 rozat 204)
- Hétfőn 8 kor: Orlov. (Részben új szereposztással.
 Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Ihászsal.
 Premierbérlet 35 sz. Sorozat 205.)

GARDI Erdély legelegánsabb
fényképészeti műterme
 Cluj, Str. Saguna No 13.
 (volt Bartha Miklós-utca)

Moskovits és Társa
 Cluj, Főpostával szemben.

- 30 drb. valódi alpaca evőeszköz L. 1075
- 70 drb. teljes konyhaberendezés 1995
- 6 pár nikkelezett Solingeni evőeszköz 198
- 26 rézes valódi karlsbadi étkező készlet 1250
- Garantált minőségű prima husdaráló 198

KÖZGAZDASÁG

A tüzkárarány felemésztette a biztosító intézetek ezidei üzleti eredményeit

Kalföldön is gyújtogatás miatt panaszok a biztosítókat. Egyedül a balesetbiztosítás volt kielégítő

(Cluj-Kolozsvár, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közvetlenül az üzleti év lezárása előtt, amikor az üzleti eredmények általánoságban már véglegeseknek tekinthetők, a díjgyezményhez tartozó biztosítóintézetek megtartták Bukarestben rendezésvégi értekezletüket, amelyről az Uj Kelet már megemlékezett. Ezen az értekezleten a biztosítók jövő évi működésük igen fontos kérdéseit vitatták meg az elmúlt üzleti esztendő tapasztalatai alapján. Ezeket a tapasztalatokat több előkelő kolozsvári biztosítóintézet vezetői a következőkben foglalták össze az Uj Kelet munkatársa előtt:

150 milliós tüzkár

Az üzleti év nagyon rossz volt úgy általánoságban, mint a különböző biztosítási ágak leggyö-
 jében. Azt a kevés eredményt, amit a súlyos gaz-
 dasági viszonyok mellett a biztosítók mégis el tud-
 tak volna érni, felemésztették az idén szokatlannal
 nagy számban előforduló tüzesetek, amelyekért több,
 mint 150 milliót kellett kifizetniük az érdeklőt in-
 tézeteknek. A tüzesetek elszaporodásának okát a
 biztosítók egyfelől a gondatlanságban, de még inkább
 a mai pénzügyviszonyokban látják, amelyek ráveszik a
 vállalkozókat arra, hogy gyújtogatással jár-
 ványaimat kalföldön is sokat panaszok a biztosítókat.
 Annak ellenére azonban, hogy igen nagy szám-
 ban fordultak elő öngyújtogatási esetek, az érdeklőt
 biztosító intézetek csak a legszembetűnőbb esetek-

ben tagsdák meg a biztosítási összeg kifizetését.
 A horribilis tüzkárok egyes intézeteknél komoly
 helyzetet teremtettek, amelynek szanalásáról sok szó
 esett a bukaresti konferencián.

A jégkivá is magas az idén

Ugyancsak meglehetősen magas volt a jégkár
 elleni biztosítások kifizetési kvótája. Az abnormális
 időjárás igen érzékenyen befolyásolta a biztosítókat
 ezen ágának üzleti eredményeit. Általánoságban a
 kárarány valamivel jobb, mint amilyen a tavalyi
 volt, de tővelől sem kielégítő.

Ezt biztosításban az üzletpolitikák mennyiségileg
 jelentékenyen emelkedtek ugyan, de a biztosított
 felek fizetőképessége nagyon megromlott gazdasági
 válság következtében. Az inkasszó nagyon rosszul
 megy. Azonkívül a valutaringadozások is károsan
 befolyásolták az üzletmenetét.

Megszaporodtak a betörési károk is

Megszaporodott ebben az évben a betörések
 száma és ennek megfelelően a károkozás is. A száll-
 itmányozási ágakban különösen a gyakori vasuti tol-
 vajások és vagonfeltörések miatt szintén kedvezőt-
 len volt az üzlet. Emiatt egyes intézetek már nem
 is forszírozák ezeket a biztosításokat.

Egybehangó vélemény szerint egyedül a baleset-
 biztosítási üzlet volt kielégítő ebben az évben,
 amelynek kedvezőlen lefolyása meg is fog látszani
 a gyengébb intézetek mérlegeiben.

**üzansbizottsága elé terjesztették jóváhagyás
 végett, amelynek megtörténte után megküldik
 az utódállamokban működő összes árutőzsdék-
 nek. Tervebe vették ezenkívül egy állandó
 bizottság létesítését is, amelybe minden utód-
 állambeli árutőzsdés egy-egy tagot delegálna.**

**## Kétezerlejes monopóliumot róttak
 ki az öngyújtókra. Bukarestből jelentik: Te-
 kintettel azokra a károokra, amelyeket az öngy-
 jútók és cigaretták meggyújtására szolgáló
 elektromos készülékek használata okozott az
 államnak, a pénzügyminiszter felhívta a vám-
 hivatalok figyelmét arra, hogy ez ilyen készü-
 lőkek után behozatalukkor a reppes vámon
 kívül ezentul külön 2000 lej monopóliumot
 kell fizetni darabonként.**

**## Az új magyar pengő-bankjegyek.
 Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a Magyar
 Nemzeti Bank a nagybankok útján december
 27 én helyezi forgalomba az új pengő-bankje-
 gyekeket. Az új bankjegyek 5, 10, 20, 50, 100
 és 1000 pengő címletekben kerülnek forga-
 lombba. Az 5 pengős bankót gróf Széchenyi
 István arcképe díszíti, a hátlapon pedig a Lánchíd
 látható, a 10 pengős bankjegyen Deák
 Ferenc, a hátlapon pedig a parlament. Ezek-**

**## Nemzetközi váltó- és csekkörvényt
 tervez a Népszövetség. Genéből jelentik: A
 Népszövetség tüzkári hivatala nemzetközi váltó- és
 csekkörvény létesítésének tervével foglalkozik. Két
 évvel a világháború kitörése előtt Hágában nemzet-
 közii konferencia foglalkozott ezzel a fontos ügygel,
 de a háború véget vetett a konferenciának, amelyet
 a Népszövetség gazdasági osztálya most újból kez-
 deményez.**

**## Engedélyezték az öt éven felüli he-
 rélt lovak kivételét. Bukarestből jelentik: A
 pénzügyminiszterium a minisztertanács 3716. számú
 december 11 én kelt határozata értelmében arról
 értesítette a vámhivatalokat, hogy a kormány meg-
 engedte az öt éven felüli herélt lovak exportját, ha
 már nem felelnek meg katonai célokra. Az ilyen
 lovakat tehát előbb szemlére kell állítani a vám-
 hivatalnál. A kiviteli vám fejenként 5000 lej.**

**## A budapesti árutőzsdés fel akarja
 venni az összekötést az utódállamok
 árutőzsdéivel. Budapestről jelentik: A buda-
 pesti tőzsdetanács legutóbbi ülésén elhatározta,
 hogy magánállapotot igyekszik majd létesíteni
 a bécsi, valamint az összes utódállambeli áru-
 tőzsdékkel egységes üzletpolitikai eljárás bevezet-
 sére. Az egységes kölevélformát a tőzsdé-**

Tőzsde

A délelőtti lanya irányzat után estére kissé megszilárdult a piac

Valutapiac 1926 december 21 (Rador)

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rost	Buda- post	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3670-3690	—	—	478	3690	13810	13690	652 ³ / ₄	1934
Newyork ..	189-191	517 ¹ / ₈	517 ³ / ₈	2474	190	714	70780	3376 ¹ / ₂	—
London	923-923	2509	2508 ³ / ₄	120	915	3463	3433 ³ / ₄	16372	485062
Páris	780-790	2095	2099	—	780	2336	2873	137	404
Milano	870-880	2345	2347 ¹ / ₂	112 ¹ / ₄	870	3245	3210	153 ¹ / ₂	453
Prága	560-565	1532 ¹ / ₂	1532 ¹ / ₂	—	565	2114 ¹ / ₈	2097	—	2097
Budapest ..	372-377	724 ¹ / ₂	7235	—	2660	—	9910	474 ¹ / ₈	—
Belgrád	—	912 ¹ / ₂	912 ¹ / ₂	—	340	1260	1248 ¹ / ₄	6955	176 ³ / ₄
Bukarest ...	—	275	273	1290	—	377	378	1790	52 ¹ / ₂
Vársó	—	57 ¹ / ₂	57 ¹ / ₂	—	—	7925	7848	375 ¹ / ₄	—
Bécs	2670-2690	7295	7300	—	2700	10087	—	47687	—
Berlin	4550-4570	12310	12315	—	4540	16996	16846	803 ¹ / ₂	—

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 263, Páris 1290, Budapest 37700, Bécs 37800, Prága 1790

orlásával
 jelentik:
 pal ez előtt
 elindul,
 anti óceánt
 tel ké öbb
 egy óce-ás-
 yire talál-
 semmi hir
 legutóbbi
 al együtt

hegedü-
 on. Etescu,
 január hó
 ozsváron a
 övévelben
 ezirásúál.

otta és ma-
 f. Ára 80
 lej. Az Uj

evált
 yer ellen

er

u.) 2.

arak
 etők a

t
 Cluj

m

mand 122.
 mellett
 a bonensek
 vendéglős.

meg,
 helyegaát
 at (szöveg-
 ecialis mód-

A.
 egzős,
 mox leguab
 nek. — Cluj,
 Ferenc o J.-ut
 al ezember.

ly legjobban
 ztett napilap-
 szelvényét és

